

4 - Дәріс

Тақырыбы: Жоғарғы шегі айнымалы болатын анықталған интеграл. Ньютон-Лейбниц формуласы.

1-теорема. Егер f функциясы $[a, b]$ кесіндісінде интегралданатын функция болса, онда

$$F(x) = \int_a^x f(u) du$$

функциясы кез келген $x \in [a, b]$ нүктесінде үзіліссіз болады.

2-теорема. Егер f функциясы $[a, b]$ кесіндісінде интегралданатын және $x \in [a, b]$ нүктесінде үзіліссіз функция болса, онда осы x нүктесінде $F'(x)$ - туындысы бар және

$$F'(x) = \left[\int_a^x f(u) du \right]' = f(x)$$

теңдігі орындалады.

2-теоремадан егер f функциясы $[a, b]$ кесіндісінде үзіліссіз функция болса, онда

$F(x) = \int_a^x f(u) du$ функциясының $[a, b]$ кесіндісіндегі туындысы $f(x)$ тең болатынын ($F'(x) = f(x), \forall x \in [a, b]$) көреміз. Басқаша айтқанда, $[a, b]$ кесіндісінде үзіліссіз $f(x)$ функциясының осы кесіндіде алғашқы функциясы бар болатыны шығады және ол алғашқы функцияның бірі ретінде $F(x) = \int_a^x f(u) du$ алуға болады:

$$\int f(x) dx = \int_a^x f(u) du + C, x \in [a, b].$$

Ньютон-Лейбниц формуласы және оның анықталған интегралдарды есептеуге қолданылуы.

f функциясы $[a, b]$ -кесіндісінде үзіліссіз функция, ал $\Phi(u)$ оның осы кесіндідегі қандай да бір алғашқы функциясы болса, онда

$$\int_a^b f(u) du = \Phi(b) - \Phi(a) = \Phi(x) \Big|_a^b \quad (2)$$

теңдігі орындалады. (2) – Ньютон-Лейбниц формуласы деп аталады.